

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА
ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

**ПРОГРАМА
ЗА
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА
ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА
БЛАГОЕВГРАД**

2024 г.

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Благоевград и План за действие към нея, се изготвят в изпълнение на чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните и в съответствие с изискванията на Глава Пета от Закона за защита на животните и разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност по отношение на грижата за безстопанствените животни и начините за трайно намаляване на тяхната популация.

С приемането на Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, издадена от министъра на земеделието, храните и горите /Наредбата/, законодателят даде легална дефиниция на понятието „безстопанствено куче“. Съгласно разпоредбата на §1, т. 1 от ДР към Наредбата, „Безстопанствено куче“ е всяко изоставено, изгубено, родено на улицата или домашно куче, оставено на обществено място без надзор.

По смисъла на Закона за защита на животните "Овладяване на популацията" е научнообосновано регулиране на популацията на безстопанствените животни, което позволява контрол над броя им и цели освобождаването на улиците от тях.

Необходимост от разработването на програмата възниква в резултат на изисквания поставени на Република България и останалите страни членки от Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните, и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населени места.

През 2008 г. Световната организация по здравеопазване на животните дава следното определение за добро и хуманно отношение към животните: „Отношението към едно животно е хуманно, ако то е здраво, удобно му е, нахранено е добре, в безопасност е, може да проявява природно присъщото си поведение и не изпитва неприятни състояния като болка, страх и страдания“. Понятието „хуманно отношение към животните“ е залегнало в член 13 от Договора за функциониране на Европейския съюз, който признава животните, като същества с усещания.

Проблемът с безстопанствените кучета е сериозен проблем за обществото, с многостранни измерения (хуманномедицински, ветеринарномедицински, социално-битови, икономически и екологични).

Популацията на безстопанствените кучета се състои от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор, които водят до рискове за населението, като се създава опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания и предизвикване на пътнотранспортни произшествия, замърсявания на околната среда.

За решаването на проблема с безстопанствените животни са необходими единна цел, общи усилия и воля, координация и комуникация. Успехът на програмите за намаляване популацията на бездомни кучета е в прилагане на комплекс от мерки, при

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

който усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема. За да се реши проблемът с бездомните кучета на първо място е необходимо да се приложи единен метод във всички населени места на територията на Община Благоевград. Да се следват комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета; кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общини.

За решаването на проблема с безстопанствените животни са необходими единна цел, общи усилия и воля, координация и комуникация.

Безстопанствените кучета се делят на няколко групи:

- кучета, родени и живеещи на свобода
- кучета, които са били домашни и са изоставени на улицата от стопаните
- кучета в индустриалните зони, фирмени дворове, по строежи и гаражи
- кучета в ромските квартали, които имат най-голям дял в увеличението на популацията на безстопанствените кучета.

С цел прилагането на адекватни мерки за овладяване и решаването на проблема с бездомните кучета в Община Благоевград е редно да се осигури надежден мониторинг върху броя на кучетата: от една страна - безстопанствените, а от друга – броя на домашните кучета, тъй като некастрираните от тях също увеличават популацията на бездомните.

1. Описание на проблема – големият брой бездомни кучета води до:

- здравни рискове за хората:
  - безстопанствените кучета могат да бъдат преносители на болести опасни за човека и селскостопанските животни - бяс, тения, бруцелоза, микроспория, демодекоза и др.
  - безстопанствените кучета са основен фактор за разпространение на кърлежопреносими трансмисивни инфекции /марсилска треска, лаймска болест/.
  - регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета;
- създаване на дискомфорт на населението:
  - много хора се страхуват от кучета;
  - през нощта, шумът създаван от животните смущава гражданите;
  - животните са една от причините за замърсяване на градската среда;
  - тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните.
- икономическа неефективност:

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- нерегулярните мерки, взимани от някои общини за решаването на проблема са свързани с разходи, а в същото време не се постигат реални резултати и се създава социално напрежение.

➤ тежко положение на безстопанствените кучета:

- кучетата страдат от различни болести, глад и студ;

- много от безстопанствените животни биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани.

2. Причини за възникването на проблема

➤ Липса на популяризация на проблема с безстопанствените кучета;

➤ Недостатъчна информираност на населението относно задълженията им при отглеждането на домашни кучета;

➤ Недостатъчна информираност относно рисковете от безотговорно придобиване на домашни кучета, водещи до увеличаване на нежелани и изоставени животни.

➤ Липса на контрол върху регистрацията и популацията на домашни кучета;

➤ Временното използване на кучета за пазачи на вили, строежи, гаражи и др. обекти от физически и юридически лица, след което се изоставят;

➤ Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят – собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности може да го изостави;

➤ Невъзможност за идентифициране на собственици, които са изоставили на грижите на обществото.

➤ Недостатъчно взаимодействие между Общинска администрация, НПО и гражданското общество.

3. Популация на безстопанствените кучета

Определянето на точния брой на бездомните кучета е задължително условие при планирането и провеждането на всички мерки и програми за намаляване на тяхната популация. Установяването на техния брой и идентифициране на най-рисковите територии е важно за това, където трябва да бъдат насочени усилията приоритетно.

Динамичността при възстановяване на кучешката популация, предполага знание на носещия капацитета на животни за града, за да се включи в програмата броя на безстопанствените кучета.

На следващо място следва да има предвид, че кучето достига полова зрялост на 7-8 месечна възраст, ражда 2 пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича “носещ капацитет на средата” и зависи от условията на средата – количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета – новородени или мигриращи. т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване – един цикличен и непрестанен процес.

Какво става при прилагане на кастрация на безстопанствените кучета и връщането им по обитаваните от тях места?

Не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където са взети за гратисния период, необходим за блокиране на раждаемостта - когато капацитетът на средата се ограничи от стерилни животни. Този гратисен период позволява паралелно да се наложи контрол върху домашните кучета - регистрацията им, стерилизацията на част от тях. Следва етапът на постепенно изтегляне на кучетата в приюти, тъй като отстраняването вече не може да се компенсира от раждаемост - липсват репродуктивните животни. Броят на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайното изчезване на явлението ”безстопанствени кучета”. Гражданското общество в Община Благоевград е важно да осъзнае и възприеме ефективността на този метод, чийто резултат ще настъпи постепенно, но също и да подходи отговорно към отглеждането на своите домашни любимци.

Единственият ефективен подход за установяване на контрол върху кучешката популация е:

- прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и трайна маркировка на неагресивни (социализирани) безстопанствени кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор.
- регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

Доскоро липсващата адекватна нормативна база и отсъствието на съвместни действия между местна власт, неправителствени организации и граждани бе основната причина за задълбочаване на проблема с безстопанствените кучета и невъзможност за неговото ефективно и трайно решение.

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

III. СРОК НА ПРОГРАМАТА

Срокът на Програмата е до приемането на нова програма или до обявяване постигането на целите Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.

Общинската програма ще се изпълнява съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните.

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели:

- Установяване на контрол върху популацията от домашни и безстопанствените кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на градската среда и европейския имидж на България.
- Намаляване до минимум рисковете от разпространяването на заразни заболявания, които касаят хора и животни.
- Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета, насърчаване на тяхната кастрация и регистрация.
- Прилагане на механизмите за ефективен контрол на отглеждането, развъждането и търговията с кучета, предвидени в българското законодателство.

2. Задачи:

- Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на явлениято “безстопанствени кучета”.
- Идентификация, регистрация и въвеждане на данни за кучетата на територията на Общината в „Интернет базирана система за електронна регистрация“, включваща модул „Домашни кучета“
  - Контрол върху отглеждането на домашни кучета.
  - Повишаване на чистотата на градската среда.
  - Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл. 2 от ЗЗЖ.
- Масова кастрация на безстопанствените кучета.
- Стимулиране на кастрацията на домашни кучета.
- Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета.

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

➤ Засилване на обществения контрол и контрола на държавните органи при работата по овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на страната.

III. МЕТОДОЛОГИЯ

1. Метод:

➤ Препоръките на Световната Здравна Организация, успешният световен опит и практиката на няколко български общини налагат прилагането на регламентирания от закона за защита на животните метод на кастрация на бездомните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокирането на раждаемостта – ограничаване на капацитета на средата само с кастрирани животни.

➤ Настаняване в приюти.

➤ Осиновяване на кастрирани кучета.

2. МЕРКИ:

2.1. Мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез кастрация

Подходът за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложен в Закона за защита на животните, включва тяхното залавяне, кастрация и връщане по местата на залавянето им, чиято цел е да спре цикличния процес по запълване на освободените места. Кастрирането на кучетата и връщането им по местата, от които са заловени няма да позволи освобождаване на ниши, защото ще са запълнени с животни, които не се възпроизвеждат, т.е. ще се блокира раждаемостта. Съгласно §1, т.1 от ДР към Закона за защита на животните "Блокиране на раждаемостта" е спиране възпроизводството на популацията на безстопанствените кучета и регистрация на домашните кучета.

Действащото законодателство от своя страна насърчава кастрацията на домашните кучета като техните собственици са освободени от "такса за притежаване на куче", съгласно разпоредбите на чл. 175, ал. 2, т. 5 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. В Националната Програма е регламентирано изискването за извършване на масова кастрация на такъв брой животни, който ще доведе до постигане на ниво не по-ниско от 50% кастрирани животни от общата популация на безстопанствените кучета в рамките на първите 12 месеца от изпълнението на Програмата и поддържане на ниво над 70% за следващите години от изпълнението ѝ.

Кметът на общината или определено от него длъжностно лице организира и контролира преброяването на безстопанствените кучета на територията на общината.

Кметът на общината организира осъществяването на дейностите по залавяне, кастрация, маркиране, ваксинация, обезпаразитяване и връщане по места на обработените безстопанствени кучета.

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

➤ Преброяването на безстопанствените кучета се извършва веднъж на две години до приключване на срока по Програмата.

Преброяването се извършва от представители на общината, организации за защита на животните или други юридически лица с опит в областта на статистиката или ветеринарната медицина, със сътрудничеството на Съвета за сътрудничество, при спазване на принципа за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Преброяването се извършва веднъж на всеки две години в периода март-юни или септември-ноември.

В преброяването не се допускат да участват лица, извършващи кастрация и обработка на кучета.

При преброяването се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик. Преброяването се извършва по методика като задължително се отчита приблизителната възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация.

В срок до 20 работни дни, след приключване на преброяването се съставя общ протокол за безстопанствените кучета на територията на Общината, които включва информацията, посочена в чл. 6 от Наредба № 4/01.02.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите и чието публикуване не противоречи на други законови разпоредби. Протоколът се одобрява от Кмета на Общината и се публикува на интернет страницата на Община Благоевград. До 1 март на годината, следваща преброяването, протоколът се в ОДБХ – Благоевград.

➤ Залавянето на бездомните кучета се извършва, съгласно чл. 42 от ЗЗЖ и Раздел II от Наредба № 4/01.02.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите, като за транспортирането до приюта трябва да се използват и транспортни клетки, а настаняването и обработването се извършва съобразно разпоредбите на чл. 46 и чл. 47 от ЗЗЖ.

За дейностите по залавяне, кастрация, маркиране, ваксинация, обезпаразитяване и връщане по места на обработените безстопанствени кучета, на интернет страницата на Общината се публикуват обявления с информация и възможност за заявяване на участие в извършването им.

В екипите по залавянето и връщането по места на безстопанствени кучета, се включват лица, които са преминали курс по защита и хуманно отношение към животните с издадено удостоверение за преминато обучение.

Залавянето на безстопанствените кучета се извършва съгласно чл. 11, ал. 1 от Наредба № 4/01.02.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите.

Приоритетно, в графика за залавяне и обработване на безстопанствените кучета, се включват:

- женски кучета във фертилна възраст
- женски кучета в период на еструс
- болни и агресивни кучета

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

➤ Обработването на кучетата се извършва в определени от Кмета на Общината ветеринарномедицинска/и амбулатория/и. Управителят на ветеринарномедицинското заведение, регламентирани в чл. 14 и сл. от Наредба №4/01.02.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите.

Ветеринарномедицинските дейности се извършват от ветеринарни лекари, осъществяващи практика в регистрирани ветеринарномедицински заведения, като се осигурява престой най-малко 24 часа за следоперативно възстановяване.

- Здравите и неагресивни кучета – кастрация, обезпаразитяване, ваксиниране, трайна маркировка, в случай че не бъдат осиновени, се връщат по обитаваните от тях места под надзор, съгласно чл. 49 от ЗЗЖ. Не се допуска връщане на кучета в дворовете на детските ясли и градини, училища, болници и в близост до площадки за игра на деца, автомагистрала и летища.

- При осиновяване на животно, осиновителите са длъжни да извършат действията, регламентирани в чл. 124 от Наредба №41 от 10.12.2008 г. за изискванията към обектите, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни.

- Неизлечимо болни животни в напреднала фаза на болестта се подлагат на евтаназия след провеждане на необходимите изследвания и след решение на комисия по чл. 45, т.8 от ЗЗЖ.

Евтаназия се извършва от ветеринарен лекар, който упражнява ветеринарномедицинска дейност, с разрешен ВЛП. Евтаназия на безстопанствени кучета се допуска при условията на чл. 179, ал. 3, т. 1, т. 2 и т. 4 ЗВМД и при спазване изискванията на чл. 180 ЗВМД, и забраните на чл. 181 ЗВМД.

- Кучета, за които е доказано, че са агресивни – по преценка на комисия определена от Съвета за сътрудничество, след четиринадесет дневен карантинен период се предоставят на организации или осиновители, които отговарят за тях съгласно чл. 172-175 от ЗВМД.

➤ Община Благоевград поддържа електронен регистър за административна регистрация на кучета-компаньони по чл. 174 и контрол по чл.472, ал.4 и ал.5 от ЗВМД и чл. 54 от ЗЗЖ;. За успешното изпълнение на Програмата е необходимо да се разполага с точна информация, както за броя на безстопанствените кучета, така и за броя на домашните кучета на територията на Общината.

➤ За върнатите по места кучета, граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за тях. В тези случаи те се задължават да подпишат декларация по чл. 47, ал. 3 от Закона за защита на животните и да изпълняват изискванията на чл. 49 и 50 от ЗЗЖ, т. е. да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност. Задължават се ежегодно да заверяват паспорта на кучето в общинската администрация за извършените обезпаразитявания и ваксинации, и да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучетата към хора или животни. При сигнал за агресивно поведение на куче се извършва проверка от общината с участието на

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

регистрирани/официални ветеринарни лекари. В случай, че сигналът за агресивно поведение на куче е подаден от организации за защита на животните, последните също може да участват в проверката.

При липса на граждани и организации за защита на животните, заявили желание за поемане на грижите за тях, върнатите по места кучета са под контрола и грижите на общината.

➤ Организиран се кампании за разясняване на ползата от кастрацията чрез брошури, медийна кампании и др.

➤ Презентация на Програмата и ЗЗЖ, организирана от Община Благоевград със съдействието на НПО за собствениците на домашни кучета и провеждане на кампания за популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета;

➤ Съвместна работа със Съсловната организация на ветеринарните лекари съгласно чл. 4 от ЗЗЖ;

➤ Съвместни кампании, за задомиране на безстопанствени кучета, между Община Благоевград и НПО;

➤ Организиране на изложби на безстопанствени животни с цел намиране на нови собственици;

➤ Съвместни мероприятия по защита и хуманно отношение към животните между община и НПО;

➤ Община Благоевград създава и поддържа база данни в интернет страница с цел информиране на гражданите за наличните животни в приютите;

➤ Община Благоевград поддържа електронен регистър за постъпващите и обработени в приюта безстопанствени животни.

➤ Общественият контрол в приютите на територията на Община Благоевград се осъществява под постоянното наблюдение на организациите за защита на животните /НПО/. Лицата по обществения контрол участват в работата на Съвета за сътрудничество;

➤ Кампания за обработване на кучетата, отглеждани на открито (дворни кучета в покрайнините на града и ромските квартали, вилните зони, строежи, паркинги, предприятия и др.);

➤ Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от Общината, ОДБХ и НПО.

➤ Опазване чистотата на околната среда в Общината.

➤ Поддръжка и обезпаразитяване на местата за разхождане на домашните кучета. Създадени са условия за собствениците на домашни кучета при извеждането и разхождането на животните извън дома – обособени места за свободно разхождане на домашни кучета на територията на Община Благоевград.

➤ Поставяне на кошчета за събиране на кучешки екstreменти.

➤ Определяне и обозначаване на зони за разходка на кучета компаньони. За целта е необходимо да се изработят и поставят на определените места на територията на града табели, указващи местата разрешени за разходка на кучета – компаньони, както и на

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

зоните, в които това е забранено съгласно чл. 177, ал. 1, т. 4 от ЗВМД. Ограждане на съществуващи детски площадки, детски градини, училища. При избора на разрешените зони да се вземат предвид вече използваните такива от стопаните на домашни кучета;

➤ Съвместна работа на Община Благоевград и НПО по образователни програми за защита на животните, със съдействието на Регионален инспекторат по образование в Благоевград.

2.2. Мерки за подпомагане изграждането на регионални приюти за безстопанствени кучета

Националната програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България - Регионален приют е този, който обслужва територията на две или повече съседни общини.

Съгласно Раздел III от Наредба №4/01.02.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите, регионални приюти могат да бъдат изградени и/или стопанисвани от: две или повече съседни общини в рамките на сключено споразумение за сътрудничество; съгласно глава осма от Закона за местното самоуправление и местната администрация; организации за защита на животните, регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел; съвместно от община и организация за защита на животните, регистрирана по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, или община и регистрирано ветеринарномедицинско заведение, при спазване на условията на чл. 22, ал. 2 от Наредбата.

Регионалните приюти се изграждат, след обявено блокиране на раждаемостта на територията на цялата страна.

Блокиране на раждаемостта се констатира, когато:

- кучетата на улицата във фертилна възраст са кастрирани;
- домашните кучета са регистрирани и тяхното развъждане е под контрола на общината;
- за последните две години общините са предоставяли отчети на БАБХ за редовно провеждана профилактика на върнатите по местообитание кучета.

Становището за необходимостта от изграждането на регионален приют със съответния капацитет се дава от Консултативния съвет на базата на:

- резултатите, постигнати при изпълнение на дейностите по залавяне, кастрация, маркиране, ваксинация и обезпаразитяване от Програмата;
- резултатите от дейностите по осиновяване;
- ресурса от доброволци в съответния регион.

Поетапното изтегляне на кучетата от улицата стартира, когато е обявено блокиране на раждаемостта за цялата територия на страната и се настаняват в приюти по програми за намиране на собственик или за доживотно отглеждане.

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Регионалните приюти се изгражда в съответствие с изискванията на глава IV, раздел I на Наредба № 41 от 2008 за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни и Наредба №4/01.02.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите.

2.3. Мерки за контрол върху развъдниците, търговците на кучета, пазарите за животни, зоомагазините и собствениците на кучета, отглеждани като компаньони

Предвид изложеното в Националната програма за овладяване на популацията на безстопанствени кучета на територията на Република България, използването на интернет-сайтове, с цел търговия и подаряване на кучета, доби широки размери, през последните години и стои във от законовите изисквания и забрани. Последното, от своя страна, задълбочава проблема с нарастване популацията на безстопанствените кучета.

Това е една от причините, поради които, в спешен порядък следва да се предприемат действия по ограничаване на подобен тип дейности. Информираността на гражданите и активиране на обществената намеса би допринесло за справяне с проблема. За ограничаване на подобен тип дейности би спомогнало своевременното уведомяване на Областните дирекции по безопасност на храните, като лицата, които подаряват или придобиват кучета следва да предоставят данни за новия собственик и за самото куче (име, пол, дата на раждане, паспорт, извършени ваксинации, данни за родителите на кучето).

Търговията с кучета се осъществяват само в развъдници и зоомагазина, регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. Контролът върху развъдниците, зоомагазините и пазарите за животни се извършва съгласно чл. 59, ал. 1 от ЗЗЖ и чл. 7, ал. 1 от ЗВД.

IV. КОНТРОЛ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Министърът на земеделието, храните и горите ръководи прилагането на мерките и дейностите по Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България;

Координацията на местно ниво се осъществява, чрез взаимодействие между кметовете на общини, Областните дирекции по безопасност на храните, областните колегии към Българския ветеринарен съюз и организациите за защита на животните.

Към министъра на земеделието, храните и горите се създава Консултативен съвет в областта на овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България. Съставът на Консултативния съвет включва представители на Министерството на земеделието, храните и горите, Българска агенция по безопасност на храните, Център за оценка на риска по хранителната верига, Български ветеринарен

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

съюз, Национално сдружение на общините в Република България и организации за защита на животните, заявили писмено желание до министъра за участие. Същият анализира ефективността от прилагането на Програмата, както и на общинските програми и планове за действие и дава предложения за корективни мерки и коригиращи действия, разглежда въпроси, свързани с координацията и комуникацията при изпълнение на изискванията в областта на овладяване на популацията на безстопанствените кучета на местно и на национално ниво. Консултативният съвет изготвя становище за постигнато блокиране на раждаемостта и поетапно настаняване на безстопанствените кучета в приюти, както и разработва процедури във връзка с изпълнението на дейностите по Националната програма.

Кметовете на общини ръководят изпълнението на програмите и плановете по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните.

При прилагането и изпълнението на Програмата за изпълнение на националната програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на община Благоевград, Кметът се подпомага от Съвет за сътрудничество.

Съветът за сътрудничество е орган за осъществяване на консултации и сътрудничество на местно равнище относно грижата за безстопанствените животни, начина на трайно намаляване на тяхната популация, отглеждането, развъждането и търговията с кучета, при спазване законовата и подзаконова нормативна уредба на Република България и Европейското законодателство.

В състава на Съвета за сътрудничество се включват представители на Общинска администрация Благоевград, представители на неправителствените организации за защита на животните, представители на Съсловната организация на ветеринарните лекари; представител на ОП „Общински приют за безстопанствени животни“; представител на Българска агенция по безопасност на храните.

V. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА – КРИТЕРИИ:

Изпълнението на общинските програми и плановете за действие по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се управляват от кметовете на общини.

Оценката за изпълнение на Националната програма се извършва на базата на осъществяването на мерките и постигането на заложените задачи чрез проследяване на стойностите на заложените индикатори за изпълнение. Оценката се реализира с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнението на Програмата.

Управлението включва наблюдение на изпълнението на заложените цели и задачи в Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни звена.

Кметът на общината, ежегодно до 1 март внасят отчет за изпълнението на Програмата до изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, чрез Областна дирекция по безопасност на храните - Благоевград. Отчетът

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

включва информация за изпълнението на целите и задачите, очакваните резултати, мерките за финансиране, анализ на постигната ефективност и може да съдържа препоръки за подобряване изпълнението на Националната програма.

Отчетът по чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните се публикуват на интернет страницата на общината.

Приетата Програма и плана по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се публикуват на интернет страница на община, в срок от 14 дни от тяхното приемане. При всяко изменение и допълнение, информацията следва да се актуализира.

1. Очаквани резултати

- Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по Програмата и обработването на бездомните кучета;
  - Повишаване на безопасността на градската среда;
  - Регистрацията, събираемостта на таксите за домашни кучета и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата;
  - Утвърждаване на законовите критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения

- Веднъж на две години установяване и преброяване на популацията на бездомните кучета на територията на Община Благоевград;
- Мониторинг върху популацията на бездомните кучета;
- Постоянно и поетапно намаляване на популацията на бездомните кучета.

3. Критерии за изпълнението на програмата

- Брой на бездомните кучета;
- Брой на обработените бездомните кучета;
- Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито – по строежи, паркинги, дворове, складове и др.;
- Брой осиновени кучета;
- Брой на регистрираните /административно и ветеринарно/ домашни кучета;
- Брой на кастрираните домашни кучета;
- Брой на чипираните домашни кучета;
- Броя на хората, които търсят съдействието на Съвета за сътрудничество за решаването на проблема с кучешката популация (индикатор е графика за кастрация на кучетата, изготвен на базата на обявленията на граждани);
- Броя на гражданите, участващи като доброволци в Програмата;
- Броя на задомените кучета в края на третата година;
- Годишен отчет за извършените дейности по Програмата и резултатите от тях, представен от кмета на община Благоевград в БАБХ;
- Внасяне на предложение пред Общински съвет за актуализация на Програмата, с участието на НПО, въз основа на годишния отчет на Кмета, представен в БАБХ.

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

VI. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Общински съвет

1.1. Общинският съвет приема Програма за изпълнение на националната програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на Община Благоевград и План за действие към нея.

1.4. При заседания на Комисията по земеделие и екология при Общински съвет Благоевград, по въпроси касаещи програмата, може да се включват представители на Община Благоевград, ОДБХ и НПО.

1.6. Актуализация на Програмата и съответния бюджет, с участието на НПО, въз основа на годишния отчет на кмета, представен в БАБХ.

3. Общинска администрация

3.1. Популяризиране на дейностите по Програмата;

3.2. Кметът или упълномощено от него лица организират цялостно изпълнение на Програмата, стопанисването и дейността на общинския „Приют за безстопанствени кучета”, сключването на договори с други приюти и стационарни и подвижни амбулатории.

3.3. Извършва дейностите по глава III, т. 2 от Програмата;

3.4. Изготвя Правилник за организацията и дейността на Съвета за сътрудничество.

3.5. Правилник за вътрешния ред на приюта се изготвят след приемане на наредбата и са съобразени нейните разпоредби.

4. Неправителствени организации

3.1. Участват със свои представители в Съвета за сътрудничество;

3.2. Съдействат на общината, като посочват свои представители за координация на работата между Община Благоевград, НПО и граждани;

3.3. Информират се за постъпилите жалби и сигнали, свързани с кучета компаньони и безстопанствени кучета;

3.4. Осигуряват свои представители за проверка на сигналите и жалбите и участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите жалби и сигнали;

3.5. Съдействат за популяризиране на дейностите по Програмата

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

3.6. Участват в съвместни разяснителни кампании с Община Благоевград за хуманно отношение към животните и популяризиране на Програмата за намаляване на популацията.

3.7. Участват в мероприятия по образование на деца в хуманно отношение към животните, провеждане на екологично и природозащитно обучение и възпитание в сходната етика, организиране на школи, лекции, курсове и др.

3.8. Съвместна работа с ветеринарни лекари от Съсловната организация на ветеринарните лекари при изявено желание от тяхна страна.

5. Практикуващи ветеринарни лекари

4.1. Спазване изискванията на ЗВМД, ЗЗЖ и подзаконовите нормативни актове за ветеринарна регистрация, маркиране, идентификация на домашни кучета и отчетност пред Община Благоевград и ОДБХ.

4.2. Разясняване ползите от идентификация, кастрация и обезпаразитяване на домашните кучета.

6. Гражданите

Всеки гражданин на Община Благоевград е неизменен участник в Програмата.

VII. МЕХАНИЗЪМ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ОТЧЕТНОСТ

1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата

1.1. държавен бюджет;

1.2. общински бюджет;

1.3. дарения от физически и юридически лица;

1.4. международни програми и проекти.

Съгласно чл. 31, ал. 2 от Наредба № 4/01.02.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите, ежегодно Министерството на земеделието, храните и горите и общините предвиждат по бюджетите си средства за изпълнение на мерките и дейностите по Националната програма и по общинските програми за изпълнение на Националната програма. Средствата се предвиждат съгласно функциите на администрациите и изпълняваните дейности.

VIII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

1. Закон за защита на животните

2. Закон за ветеринарномедицинска дейност

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

3. Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България, приета с Решение на Министерски съвет № 136/14.03.2019 г.
4. Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, издадена от министъра на земеделието, храните и горите.
5. Наредба № 41 от 10.12.2008 г. за изискванията към обектите, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни, издадена от министъра на земеделието, храните и горите.
6. Наредба № 42 от 12.12.2008 г. за изискванията към ветеринарните лечебни заведения и видът и обемът на ветеринарномедицинската дейност, която може да се извършва в тях, издадена от министъра на земеделието, храните и горите.
7. Европейската конвенция за защита на животните компаньони
7. Правила на ЕС за защита на животните по време на транспортиране
6. Международна практика
4. Становище на световната здравна организация
5. Европейската конвенция за защита на животните.

IX. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

МЕТОДИ БАЙКУШЕВ /П/
Кмет на Община Благоевград